

A Margitsziget.

Az elmúlt napokban különféle híreket kolportáltak a Margitszigetről. Azt írta néhány újság, hogy a gyönyörű Margitszigetet elajándékozzák, az 1908-ban hozott törvény világos megszegésével, elrekesztik a nagyközönségtől, játéklarangot létesítenek rajta és több efféle.

Mi ezzel az ügyvel eddig nem foglalkoztunk, mert tárgyilagos és megbízható információ alapján akartunk csupán a kérdéshez hozzászólni. Ennek az ideje ma elérkezett azzal, hogy munkatársunknak alkalmá volt hosszasan beszélgetni Tolnay Lajos v. b. t. t.-sal, a fővárosi közmunkák tanácsának alelnökével, a ki a Margitsziget kellő kiaknázásának az ügyében, fáradságos a ki a közvélemény helyes tájékoztatása céljából a Margitsziget bérbeadásáról alább részletesen nyilatkozik.

Tudvalevően az 1908. évi 48. törvénycikk hatalmazta föl a minisztériumot arra, hogy a Margitszigetet minden tartozékával együtt József királyi hercegtől tizenegy millió korona becsértékben, a mivel szemben a kincstár 2.100.599 koronát, 3.899.401 korona érték fejében a közmunkatanács néhány dunaparti telkét és az évi tiszta jövedelem megváltása fejében évi 210.000 korona törlesztéssel amortizálendő öt millió korona tőkeértéket tartoztak biztosítani. Kimondta a törvény, hogy a Margitszigetnek az állam tulajdonába kerülő részeit örök időkre nyitva tartó kertek gyanánt kell fontartani s az egészről csupán egy 800 négyszögölös terület zárható el teljesen a közönség elől.

Három év óta van már a Margitsziget a minisztérium megbízásából a fővárosi közmunkákra felügyelő állami szerv kezelésében, de ez alatt az idő alatt a sziget költségvetésében állandóan kísértett a ráfizetés réme, annál is inkább, mert a szigeten igen sok nélkülözhetetlen beruházást kellett eszközölni.

Igy például a sziget idei költségvetésében 500.000 korona beruházási tétel szerepel s azonkívül az alsó-szigeti vendéglő bérletje 70.000 koronával tartozik fedezni az épület jövedelmének a költségét.

Ehhez járult, hogy a sziget végleges vízrajzi rendezése is sürgetté az erre szükséges több milliós költség folyósítását. A szabályozás terve, melyet földművelésügyi minisztérium készített el, már több évtizede vár kivételre, s a kiadással szemben ké nagy előnyt biztosítana: az előttünk fekvő szabályozási térkép tanúsága szerint megnövelné a sziget területét a mai 160.000 négyszögölről 260.000 négyszögöltre és a mi még fontosabb, megmentené a szigetet az üdülők rémétől, a szunyogoktól is, mert a mai csalitos kiöntések mind megszűnnének.

A szabályozó terv végrehajtásával szembe-

mindossze az az aggodalom merült föl a szakkörök részéről, hogy a sziget térfoglalása a budai Dunaág rovására, a Duna medrének szűkítését, s ezzel a víz folyásának a sebességét befolyásolná. Ha ez az aggodalom alapos lenne, akkor az összes érdekelt Duna-gátak megerősítését tenné szükségessé, s a szigeten tervezett strand-fürdő használhatóságát tenné kétségessé. A minisztérium illetékes szakközegei azonban kijelentették, hogy a szabályozás végrehajtását zavaró komplikációk nem követnék. Ez azért fontos, mert a sziget-parkjainak területét esorbitálni nem szabad s így újabb építkezés csak a víztől elhódítható százezer négyszögölon lehetséges. Ezen az új területen a kibérlésre jelentkező érdekcsoport hatalmas szállót, világvárosi kerembe illő vendéglőt, kaszinói palotát és parti fürdőt fog építeni.

A közmunkatanács alelnökének nyilatkozatát itt adjuk:

— A bérbeadás terve, jelentette ki Tolnay Lajos, egyáltalán nem új, mert azokkal, a kikkel a tárgyalás most valószínűleg megegyezésre fog vezetni, már másfél éve tárgyalunk. Az eredeti ajánlattal játékbankot hozott javaslatba és az erre vonatkozó engedelemért akár negyven milliós beruházásra is készek lettek volna, de én azonnal kijelentettem, hogy ilyen alapon, bármily kecsesítő is volt az az ajánlat, nem tárgyalhatunk, mert effélébe sem a pénzügyminiszter, sem a miniszterelnök nem lenne hajlandó belemenni. Ugy is lett. Az illetékes tényezők a megoldás e módjának még a gondolatát is elutasították!

— A sziget hasznosításának terve ekkor arra birt bennünket, hogy mi magunk dolgozzunk ki egy erre vonatkozó tervezetet, mely három megoldási mód közt azt is tartalmazta, a mit most valószínűleg kölcsönösen elfogadva, májusig a parlament elé fogunk terjeszteni megvitatás és jóváhagyás céljából. Titkolásról, a szerződésnek kéz alatti megkötéséről tehát nem lehet beszélni.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

712.21

Szerző

Cím

a Margitsziget

H

Margitsziget

Idő

1912

Forrás:

Budapesti hírlap.

Személy

Bp.

1912 11/18

Helyszám

— Hogy a szigetet hasznosítani akarjuk, arra az szorit bennünket, hogy a fővárosnak erre a pompás helyére rá kellett évről-évre fizetnünk, mert a sziget évi 700.000 koronás jövedelme a kiadást nem fedezte. Meg lévén győződve arról, hogy a helyes kihasználás mellett a Margitszigetnek a mai jövedelménél sokkal többet kell hoznia, a bérlet-szándéku csoporttal, melybe Gerbeaud Emil, a svájci szállók néhány előkelő képviselője és egy francia bankár tartoznak, örömmel folytattuk a tárgyalást.

— Érthető okból nem tartottuk célszerűnek, hogy a szerződéses pontok megszövegezésének stádiumában a kérdést idő előtt vigyük a közönség elé, mert megegyezésünk szerint ez a megegyezést kedvezőtlenül befolyásolhatta volna. A dolog a maga idején, valószínűleg májusig, ugyis egész terjedelmében nyilvánosságra fog kerülni, s akkor azok, a kik ebben illetékesek lesznek, a tervet vagy magukéva fogják tenni, vagy elvetik. Idegességre tehát semmi ok sincsen.

— A szerződés pontjait hitelesen, s abban a formában, a hogyan a parlament elé fog kerülni, a következőkben ismertethetem: A földművelésügyi minisztériumtól kidolgozott szabályozó-terv alapján a sziget területét főként a budai oldal felől százezer négyszögöllel meg fogják naggyobbítani. Ez körülbelül ötödfél millió köbméter földmunkát és négy millió korona kiadást fog maga után vonni. A költségben benne van a sziget árvíz ellen való védőgátjának költsége is. E szerint az államnak a sziget rendbentartására fordított eddigi és ezutáni beruházási költsége összesen tizenöt millió korona lesz.

— Ezzel szemben a bérletársaság négy millió koronát a sajátjából, hat milliót pedig egy, a feltöltéssel nyert 100.000 négyszögöltre fölvehető jelzálogkölcsonból tartozik a szigetbe azonnal befektetni.

Tartozik évente 210.000 koronával amortizálni az az öt milliót, a mivel mi József királyi hercegtől a sziget évi tiszta jövedelmét megváltottuk. Övé lesz a szigetnek minden néven nevezendő bevétele, így az üdítővíz kihasználásából eredő jövedelem is, de ezzel szemben tartozik fedezni a fontartás összes kiadásait, a különböző új terhek amortizációját és a közmunkák tanácsának, a részvényeseknek fizetendő 6 százalékos osztalékon felüli tiszta jövedelem 40 százalékát. Az utóbbi és a 210.000 korona fogják együtt tenni a mi hasznunkat a sziget bérbeadásából. A birtokbavétel ideje hatvan esztendő, de az első tíz év alatt a bérlet nem lesznek kötelesek a beruházott tőkéket amortizálni. Az amortizáció részleteit tehát ötven esztendőre fogják elosztani. A hatvanadik év elteltével mindaz, a mit a mostani szerződés alapján a bérletk beruháznak, kárpótlás nélkül és teljesen tehermentesen fog átmenni az állam birtokába. A mostani beruházó program keretén kívül történő későbbi valószínű beruházásokra, a mikre a sziget fejlesztése során még szükség lesz, az állam és a bérletk külön szerződést fognak esetről-esetre kötni.

— A sziget belépő-díját engedelünk nélkül fölemelni, sem leszállítani nem lehet és befolyásunkat azzal fogjuk állandóan biztosítani a sziget hasznosításának dolgába, hogy az állam két képviselője helyét fog foglalni a vállalat igazgatóságában. A sziget feltöltött részén építendő kaszinó területe a nagyközönség előtt el lesz zárható, de az egésznek nem lesz külön jellege a többi budapesti kaszinónál, melyek egyikének mintájára készülnek el az új kaszinó alapszabályai és ezen az alapon fogja azt a belügyminiszter is jóváhagyni.